

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет математики та інформатики
Кафедра алгебри та інформатики

СИЛАБУС

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

(обов'язкова)

Освітньо-професійна програма: Математика та інформатика

Спеціальність: 014 – Середня освіта

Предметна спеціальність: 014.04 – Середня освіта (Математика)

Галузь знань: 01 – Освіта / Педагогіка

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Факультет математики та інформатики

Мова навчання: українська

Розробники: Сікора Віра Степанівна, кандидат фізико-математичних наук,
доцент кафедри алгебри та інформатики - відповідальна за практику,
Мартинюк Ольга Василівна, доктор фізико-математичних наук,
професор кафедри алгебри та інформатики - гарант.

Профайли викладачів:

<https://algebra.chnu.edu.ua/pro-kafedru/spivrobotnyky/ikora-vira-stepanivna/>
<https://algebra.chnu.edu.ua/pro-kafedru/spivrobotnyky/martyniuk-olha-vasylivna/>

Контактні телефони: 050-618-61-58, 0501834193

E-mail: v.sikora@chnu.edu.ua, o.martyniuk@chnu.edu.ua

Посилання на освітній контент:

В Google Classroom: <https://classroom.google.com/u/0/c/NTQ4Mzg5MjY5MzQw>

Графік консультацій: середа, дистанційно з 18:00 до 19:00
<https://meet.google.com/afo-vooy-add>

Чернівці, 2022

ЗМІСТ

1. Анотація	3
2. Мета педагогічної практики.....	3
3. Результати педагогічної практики.....	4
4. Опис педагогічної практики.....	7
4.1. Загальна інформація.....	7
4.2. Бази практики	8
4.3. Зміст практики та обов'язки студентів-практикантів	8
4. Структура навчальних елементів та навчальної діяльності студента	10
5. Зміст завдань самостійної роботи.....	11
6. Звітність.....	11
7. Система оцінювання практики	13
8. Рекомендована література	15

1. Анотація

Практична підготовка студентів закладів вищої освіти є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми підготовки майбутнього вчителя математики і має велике значення для набуття студентами професійних навичок та умінь, оволодіння ними сучасними методами, формами організації та засобами для роботи в галузі їх майбутньої професії, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності. Однією зі складових практичної підготовки здобувачів ВО за ОП «Математика та інформатика» є педагогічна практика.

Педагогічна практика для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за предметною спеціальністю 014.04 – Середня освіта (Математика) є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми «Математика та інформатика» підготовки майбутнього вчителя математики та спрямована на закріплення отриманих за час навчання теоретичних знань, набуття та удосконалення їх практичних умінь і навичок, формування математичної логіки та мислення за допомогою використання сучасних технологій в закладах освіти.

В основу програми педагогічної практики покладено такі основні модулі: роль сучасних математичних знань, умінь та сучасних технологій у навчальному процесі та наукових дослідженнях; предмет, методи та завдання шкільного курсу математики; загальні питання методики навчання математики; планування навчального процесу під час навчання математики; методика викладання математики у старшій школі; поєднання навчальних та виховних компонент у навчальному процесі.

Під час педагогічної практики безпосередньо поглиблюються отримані під час навчання теоретичні та практичні знання, вміння та навички з основних та вибіркових дисциплін навчального плану підготовки магістрів. Ця практика проводиться з метою підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ОП «Математика та інформатика» до майбутньої роботи на посаді вчителя математики у закладах освіти.

2. Мета педагогічної практики

Педагогічна практика студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти предметної спеціальності 014.04 – Середня освіта (Математика) має навчально-стажувальний характер. Її метою є поглиблення знань та вмінь, отриманих під час навчання на факультеті, під час попередніх практик, озброєння студентів уміньми й навичками самостійно готувати та проводити уроки з математики та інформатики, здійснювати навчання і виховання як на уроках, так і в системі позакласної та позашкільної роботи.

Під час цієї практики студент-практикант фактично повністю і самостійно (але із систематичною підтримкою і допомогою вчителів математики закладу освіти, керівника практики від факультету та консультантів з психолого-педагогічних питань) виконує всі обов'язки вчителя і класного керівника. Проходження педагогічної практики сприяє формуванню загальних та фахових компетентностей майбутнього вчителя математики, дає можливість критично оцінити свою професійно-педагогічну діяльність та формує прагнення до постійної самоосвіти та самовдосконалення.

У процесі проходження педагогічної практики студенти – майбутні вчителі математики – мають не лише перевірити і закріпити теоретичні знання зі шкільної математики та інформатики, педагогіки та методики навчання математики, але й освоїти багатогранну і складну роботу закладу освіти, зокрема педагогічного колективу, особливості командної роботи, спрямованої на якісний кінцевий результат, організацію безпечного освітнього простору для дитячого колективу з урахуванням індивідуальних особливостей, оволодіти прийомами і методами навчально-виховної роботи з учнями. Особливу увагу під час практики слід приділити опануванню передового досвіду проведення уроків та втілення під час планування та підготовки уроків.

Під час цієї практики студент може також виконувати різні дослідження, пов'язані із виконанням завдань дипломної роботи, здійснювати апробацію отриманих результатів досліджень.

3. Результати педагогічної практики

У результаті проходження педагогічної практики у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за предметною спеціальністю 014.04 – Середня освіта (Математика) формуються загальні та фахові **компетентності** (відповідно до ОПП).

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичних ситуаціях, а також підвищувати професійний рівень впродовж життя.

ЗК2. Здатність до проведення досліджень в освітній сфері.

ЗК3. Здатність діяти автономно, приймати ефективні рішення у професійній діяльності та відповідати за їх виконання, адаптуватися в різних професійних ситуаціях, мотивувати людей до досягнення спільної мети.

ЗК4. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, дотримання принципів професійної етики.

ЗК5. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності, творчості та підприємливості.

ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою, виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність та мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.

ЗК 7. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права та обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність проектувати й організовувати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти, їх освітніх потреб і можливостей; створювати безпечне освітнє середовище, обирати відповідні методики та технології навчання, ефективно застосовувати педагогічні концепції, забезпечувати партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу.

ФК 2. Здатність інтегрувати теоретичні та практичні знання для розв'язання професійних задач та формування ключових компетентностей здобувачів освіти, використовуючи традиційні та інноваційні методи і технології.

ФК 3. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію; добирати і використовувати інформаційні технології та освітні он-лайн сервіси, аналізувати й оцінювати доцільність та ефективність їх застосування в професійній діяльності.

ФК4. Здатність аналізувати та критично оцінювати власну професійно-педагогічну діяльність, продовжувати навчання з високим ступенем автономії, проєктуючи траєкторію власного професійного розвитку та здійснюючи самокорекцію своїх професійних якостей.

ФК 5. Здатність здійснювати інтегроване навчання та застосовувати різні форми та методи діагностування досягнень здобувачів освіти на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.

ФК 6. Здатність до організації та координування самостійної та дослідницької роботи здобувачів освіти в предметній області; здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення здобувачів освіти, підготовки їх до свідомого життєвого шляху; формувати в них ціннісні ставлення та розвивати критичне мислення.

ФК 7. Здатність демонструвати та застосовувати фундаментальні знання предметної області у професійній діяльності; добирати та використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання математики та інформатики.

ФК 8. Здатність ініціювати й проводити наукові дослідження у сфері теорії та методики викладання математики, інформатики; формулювати нові гіпотези та наукові задачі предметної області, вибирати ефективні методи їх розв'язання; здатність представляти результати власного дослідження засобами сучасних цифрових технологій.

ФК 9. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати нові електронні освітні ресурси, наповнювати їх якісними навчально-методичними матеріалами, необхідними для продуктивної організації навчально-виховного процесу.

ФК 10. Здатність використовувати спеціальну професійну термінологію; подавати математичні міркування у придатній для цільової аудиторії формі, аналізувати обґрунтовані математичні судження інших осіб, залучених до розв'язання тієї самої задачі.

Після успішного завершення педагогічної практики студент другого (магістерського) рівня вищої освіти за предметною спеціальністю 014.04 – Середня освіта (Математика) повинен продемонструвати заплановані знання, уміння, здатності (*програмні результати навчання*, відповідно до ОПП):

ПРН 1. Застосовувати теоретичні знання освітньої галузі та набуті практичні навички у професійно-педагогічній діяльності, враховуючи індивідуальні особливості здобувачів освіти.

ПРН 2. Аналізувати та критично оцінювати власну професійно-педагогічну діяльність, підвищувати свій професійний рівень, навчаючись з високим ступенем автономії впродовж життя; демонструвати вміння працювати в команді, організовувати індивідуальну і групову роботу, аналізувати та оцінювати її ефективність.

ПРН 3. Вільно спілкуватися з професійних і наукових питань державною та іноземною мовами; цінувати українську національну культуру та формувати у здобувачів освіти національно-культурну ідентичність.

ПРН 4. Володіти основними теоріями, принципами і методами планування, організації та управління робочими, навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

ПРН 6. Використовувати цифрові технології, он-лайн сервіси та освітні електронні ресурси в професійній діяльності; демонструвати медійно-інформаційну грамотність та цифрову компетентність.

ПРН 7. Організовувати різні форми навчання (традиційне, дистанційне, змішане) з урахуванням їх особливостей; застосовувати відповідні методи оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти, використовуючи при цьому різні форми та засоби.

ПРН 8. Демонструвати знання сучасних наукових досягнень математичної науки та тенденцій її розвитку, вміння використовувати їх під час викладання предметів математичного циклу.

ПРН 9. Здійснювати пошук наукових джерел, які належать до сфери професійної діяльності, у тому числі іноземною мовою, та правильно використовувати їх з дотриманням вимог академічної доброчесності.

ПРН 10. Виявляти лідерські навички, вміння адаптуватися та діяти в нових непередбачуваних ситуаціях, готовність брати відповідальність, приймати рішення, усвідомлювати їх ризики та наслідки; генерувати нові ідеї, проявляти ініціативність та підприємливість; займати активну життєву та громадянську позицію.

ПРН 11. Проєктувати безпечне і комфортне освітнє середовище, виявляти навички ефективної комунікаційної взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу; проявляти креативність та реалізовувати творчий потенціал.

ПРН 12. Інтегрувати набуті знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах; обирати ефективні методи розв'язування зазначених задач.

ПРН 13. Володіти систематизованими знаннями предметної галузі, зокрема математики, методики навчання математики, методів наукових математичних досліджень.

ПРН 14. Демонструвати знання основних психолого-педагогічних теорій, методик навчання математики та інформатики, ефективно використовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 15. Демонструвати математичну компетентність, у доступній формі доносити власні математичні знання, міркування та висновки з метою досягнення максимальної результативності для кожної цільової аудиторії.

ПРН 16. Здійснювати тьюторську діяльність, організовуючи самостійну та дослідницьку роботу здобувачів освіти, розвивати їх критичне мислення, допомагаючи самовирозитись і свідомо обрати індивідуальний шлях саморозвитку.

ПРН 17. Спостерігати, аналізувати та узагальнювати досвід провідних фахівців, використовувати його прогресивні елементи в професійній діяльності

Навички, які студент повинен одержати в результаті проходження педагогічної прак-

тики, відіграватимуть важливу роль у процесі його подальшої професійної діяльності в якості вчителя математики закладів освіти та класного керівника.

4. Опис педагогічної практики

4.1. Загальна інформація

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Вид підсумкового контролю	Кафедри:
			кредитів	годин	тижнів		
Денна	2	3	15	450	8	захист	<i>Керівництво студентами:</i> кафедра алгебри та інформатики <i>консультування:</i> кафедра психології; кафедра педагогіки та соціальної роботи
Заочна	2	3	15	450	2	захист	

Загальне керівництво педагогічною практикою студентів 2 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти за предметною спеціальністю 014.04 – Середня освіта (Математика) на кафедрі алгебри та інформатики здійснює відповідальна за практику доцент цієї кафедри Сікора В.С.

За два місяці до початку практики вона погоджує та разом з деканатом ФМІ формує проєкт наказу про розподіл студентів по базах практики, про призначення керівників практики від кафедри алгебри та інформатики, консультантів від кафедри психології, кафедри педагогіки та соціальної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, організовує та проводить разом з керівниками від кафедри настановчі наради з питань організації і проходження педагогічної практики, контролює проходження педагогічної практики; проводить консультації та надає методичну допомогу студентам щодо складання їх власних планів практики та оформлення документів.

Після закінчення педагогічної практики відповідальний за практику на ФМІ формує узагальнений звіт про практику, який заслуховується та затверджується на Вченій раді факультету і подається у навчальний відділ університету.

Керівниками практики від кафедри алгебри та інформатики призначаються викладачі цієї кафедри, які (як правило) є керівниками дипломних робіт відповідних студентів. До обов'язків керівників практики від кафедри алгебри та інформатики входить:

- представити студентів-практикантів керівнику бази практики (директору ЗО), який закріплює практикантів за керівниками від бази практики,
- керувати шестигодинним робочим днем студентів-практикантів,
- протягом десяти робочих днів з початку практики отримати від керівника бази практики (директора ЗО) витяг із наказу про прийняття здобувачів вищої освіти на практику і призначення керівників від бази практики,

- під час проведення практики постійно контролювати забезпечення належних умов праці та побуту практикантів, дотримання правил і норм охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії відповідно до чинного законодавства,
- планувати роботу студентів; надавати методичну допомогу у плануванні, проведенні та аналізі занять, у вирішенні завдань, визначених програмою практики,
- контролювати виконання студентами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку, ведення ними щоденника практики, виконання завдань практики,
- щотижня, згідно з встановленим графіком, проводити зустрічі зі студентами практикантами з метою обговорення етапів практики, допомоги у вирішенні нагальних питань, проведення консультацій з питань проходження практики тощо,
- бути присутнім на залікових заняттях, проводити їх аналіз та оцінювання,
- в кінці практики (до захисту практики) здійснити перевірку та оцінювання наданої студентами документації.

4.2. Бази практики

Базами педагогічної практики є заклади освіти (школи, ліцеї, гімназії, коледжі тощо) різних форм власності. Перелік баз практики формується керівником практики від кафедри за два місяці до початку практики та в рамках договору про співпрацю¹ між Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича та управління освіти Чернівецької міської ради.

Студенти 2 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти предметної спеціальності 014.04 – Середня освіта (Математика) можуть направлятися для проходження педагогічної практики за індивідуальним планом в ЗО, в якому вони працюють або планується їх працевлаштування після закінчення вузу. Для цього між ЧНУ та відповідним ЗО укладається двосторонній договір про прийняття студентів на практику.

4.3. Зміст практики та обов'язки студентів-практикантів

Зміст практики для студентів 2 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти за предметною спеціальністю 014.04 – Середня освіта (Математика) охоплює основні види діяльності закладу освіти та включає в себе навчальну, виховну, методичну, науково-дослідну та громадську роботу, а саме:

- 1) ознайомлення з діяльністю і функціями директора ЗО та його заступників, знайомство з матеріальною базою ЗО, традиціями колективу, відвідування уроків, виховних заходів (поглиблення того знайомства, яке відбулося під час попередніх практик);
- 2) вивчення особливостей навчальної та виховної роботи вчителів (ведення особових справ учнів та вчителів, обліку вікових та індивідуальних особливостей учнів, виявлення особливостей педагогічного спілкування з учнями і колегами);
- 3) вивчення та узагальнення навчальної роботи вчителя математики: методики опитування, викладу нового матеріалу, організації самостійної роботи з учнями на уроці, вмінь і методів активізації пізнавальної діяльності учнів, використання технологій,

¹ dohovir-pro-spivpratsiu-mizh-chernivetskim-natsionalnym-universytetom-imeni-yurii-fedkovycha-ta-upravlinnia-osvity-chernivetskoi-miskoi-rady.pdf (chnu.edu.ua)

- зокрема цифрових, ознайомлення з обладнанням кабінету математики/інформатики;
- 4) проведення навчальної і позакласної роботи з математики/інформатики (допомога вчителю в розробках навчальних планів, самостійна підготовка конспектів уроків, факультативних занять, підготовка дидактичних і роздаткових матеріалів, наочних посібників, планів занять гуртка з математики/інформатики тощо),
 - 5) вивчення досвіду виховної роботи класного керівника, проведення окремих виховних заходів (виховні години, години спілкування, бесіди, диспути, збори, конференції), робота з батьками і громадськістю, збір необхідної інформації для написання психолого-педагогічної характеристики учня та класу,
 - 6) вивчення планів роботи методичного об'єднання (предметних, циклових комісій) вчителів, класних керівників, вихователів; участь у роботі педагогічної ради, методичного об'єднання, семінарів класних керівників, школи молодого вчителя тощо,
 - 7) відвідування і аналіз навчальних і виховних заходів однокурсників (які проходять практику в цьому ж ЗО),
 - 8) спостереження, аналіз та узагальнення досвіду провідних вчителів ЗО; використання його прогресивних елементів в професійній діяльності,
 - 9) вивчення особливостей роботи вчителів математики/інформатики, які навчають за програмами Нової української школи,
 - 10) ознайомлення з роботою асистента вчителя (якщо такий є в ЗО), котрий працює з учнями з особливими освітніми потребами,
 - 11) організація в V-XI класах виховної роботи, зокрема вивчення досвіду роботи ЗО з організації виховних заходів спрямованих на попередження булінгу, правопорушень неповнолітніх тощо.

Виходячи з наведених вище завдань, студент повинен:

- 1) протягом всієї педагогічної практики приходити до ЗО до початку занять і перебувати в ньому не менше 6 годин на день,
- 2) виконувати всі види робіт, передбачені програмою та завданням педагогічної практики, акуратно і ретельно готуватися до кожного уроку, вести позакласну роботу, бути для учнів зразком дисциплінованості, ввічливості, працьовитості й організованості,
- 3) дотримуватися правил внутрішнього порядку ЗО, вказівок його директора і керівника практики,
- 4) детально вивчати організаційну та навчально-методичну роботу вчителів математики/інформатики, асистентів вчителя, класних керівників, керівників гуртків та факультативів.
- 5) студентам-практикантам необхідно вдосконалити вміння та навички застосування ІКТ у процесі подачі нового матеріалу та контролю знань учнів,
- 6) допомагати вчителю з веденням класного журналу, іншої шкільної документації,
- 7) самостійно готувати та проводити уроки, виконувати обов'язки вчителя, класного керівника,
- 8) відвідувати:
 - уроки та факультативні заняття з математики/інформатики, заняття гуртка (якщо

такий є в ЗО);

- виховні заходи, які проводяться з учнями ЗО;
 - уроки (не обов'язково за фахом) провідних вчителів ЗО;
 - уроки (не обов'язково за фахом), які проводяться для учнів класу, за яким студента-практиканта закріплено в ролі класного керівника;
 - уроки вчителів математики/інформатики, які працюють за програмами Нової української школи,
- 9) провести не менше 32 уроків, 6 залікових уроків і виховний захід,
- 10) проводити аналіз кожного проведеного або відвіданого уроку та критично оцінювати професійно-педагогічну діяльність,
- 11) проводити позакласну та позашкільну роботу з учнями ЗО,
- 12) написати психолого-педагогічну характеристику учня та класу.

4. Структура навчальних елементів та навчальної діяльності студента

Прогнозовані результати навчання	Тема	Зміст	Оформлення відповідної документації
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ЗАВДАННЯ. ПІДГОТОВКА ТА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ			
Студенти повинні знати основні принципи побудови робочих програм дисциплін, вміти скласти ці програми.	Тема 1. Знайомство з діяльністю навчально-го закладу, особливостями ведення шкільної документації.	Ознайомлення з навчально-методичною, науковою, виховною діяльністю ЗО, особливостями ведення шкільної документації.	Оформлення щоденника
Студенти повинні вивчити педагогічний досвід викладачів ЗО, оцінювати якість проведення заняття, формулювати зауваження та пропозиції щодо покращення викладацької майстерності.	Тема 2. Відвідування та обговорення уроків вчителів ЗО та студентів-практикантів.	Ознайомлення з основними принципами побудови навчальної діяльності вчителя, правилами підготовки до проведення занять, навчальними посібниками, робочими та навчальними програмами, згідно з якими ведеться викладання математики / інформатики в ЗО. Відвідування та обговорення занять вчителів ЗО та студентів-практикантів.	Оформлення щоденника, протоколів обговорень уроків
Студенти повинні знати основні принципи та методи підготовки та проведення уроків, вміти підготувати конспект уроку з використанням різних ІКТ та провести	Тема 3. Підготовка та проведення уроків.	Консультації з вчителями математики / інформатики, знайомство з підручниками, навчальними посібниками, робочими та навчальними програмами, згідно з якими ведеться викладання в ЗО.	Підготовка презентацій, роздаткового матеріалу до уроків

його.		Підготовка та проведення занять.	
Студенти повинні знати основні методичні прийоми написання конспекту уроку, вміти готувати плани-конспекти уроків.	Тема 4. Підготовка планів-конспектів пробних та залікових уроків	Підготовка планів-конспектів пробних та залікових уроків згідно із запропонованими зразками, консультації з вчителями, які викладають відповідні предмети.	Підготовка планів-конспектів уроків
Студенти повинні знати обов'язки класного керівника та вміти їх виконувати.	Тема 5. Виконання обов'язків класного керівника.	Знайомство з обов'язками класного керівника, консультації з вчителями-класними керівниками, виконання обов'язків класного керівника, проведення виховних заходів.	Оформлення відповідної документації про проведений виховний захід
Студенти повинні знати обов'язки класного керівника та вміти їх виконувати.	Тема 6. Написання характеристик на учня та клас.	Проводити спостереження за індивідуальною та колективною роботою учнів у класі під навчально-виховного процесу.	Підготовка характеристик на учня та клас
Студенти повинні оформити результати проходження педагогічної практики у вигляді звіту.	Тема 7. Оформлення звіту про проходження практики	Оформлення звіту про проходження практики згідно із запропонованими зразками та під контролем відповідального за проведення практики.	Оформлення звіту
Захист практики			

5. Зміст завдань самостійної роботи

№з/п	Тема, завдання самостійної роботи	Види діяльності самостійної роботи
1	Підготовка до проведення занять.	Написання планів, конспектів уроків, підготовка презентацій, роздаткового матеріалу, варіантів завдань тощо.
2	Підготовка виховного заходу.	Розробка (плану, сценарію тощо) виховного заходу.
3	Оформлення звітних документів	Щоденник. Характеристики на учня та клас. Звіт та додатки.

6. Звітність²

Протягом трьох днів після останнього дня педагогічної практики студент подає на кафедру алгебри та інформатики керівнику практики від кафедри для перевірки (в підписаній паперовій папці на зав'язках) наступні документи³:

1. Щоденник педагогічних спостережень, в якому коротко відображена вся робота

² Критерії оцінювання та кількість балів за кожен вид діяльності студента-практиканта наведено далі (вчитель/керівник практики аргументує кожну виставлену оцінку).

³ Зразки оформлення документації надає керівник практики від кафедри під час настановної наради, яка проводиться напередодні першого дня практики.

практиканта протягом не менше шести годин перебування в ЗО кожного дня практики (підписаний вчителем, класним керівником, директором ЗО, керівником практики від факультету; в кінці — печатка ЗО).

2. Розширені **плани-конспекти 6-ти залікових уроків**, проведених практикантом (**один** — із протоколом обговорення, виставленою оцінкою, підписаний всіма присутніми на уроці вчителями та студентами-практикантами, керівником практики від факультету; **решта** — з виставленою оцінкою за проведення уроку та підписані вчителем і керівником практики від факультету).
3. Розширений **план-конспект виховного заходу** (підписаний студентом та класним керівником).
4. **Характеристика класу** (підписана студентом та класним керівником цього класу).
5. **Характеристика учня** (підписана студентом та класним керівником цього класу).
6. **Характеристика студента-практиканта як вчителя математики** (підписана вчителем математики, директором ЗО, печатка ЗО).
7. **Характеристика студента-практиканта як класного керівника** (підписана класним керівником, директором ЗО, печатка ЗО).
8. **Звіт з практики.**
9. (додатково) **Відео-звіт** (10-15 хвилин) або **фото-звіт** (4-5 фото) залікового уроку, проведеного студентом-практикантом (завантажити відео чи фото на гугл-диск і надати доступ до нього керівнику практики від кафедри або записати на диск і вкласти в паперову папку з документами).

ЗАУВАЖЕННЯ. Студенти денної (заочної) форми навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти, які навчаються за предметною спеціальністю 014.04 – Середня освіта (Математика) та в той же час працюють в закладі освіти і їх основне навантаження складає не менше 6-ти годин математики на тиждень у 5-11 класах можуть проходити практику за спрощеною процедурою та подавати до захисту лише такі документи:

1. **Довідка з місця роботи** про те, що студент працює у даному ЗО – із вказаною **кількістю годин математики** у його тижневому навантаженні із зазначенням класів (підписана директором ЗО, печатка ЗО).
2. **Характеристика студента-практиканта як вчителя математики та як класного керівника** з виставленою оцінкою за його роботу (підписана заступниками директора з навчально-методичної та з виховної роботи, директором ЗО, печатка ЗО).
3. Розширений **план-конспект одного залікового (відкритого) уроку**, проведеного практикантом під час практики (із **протоколом обговорення**, виставленою оцінкою, підписаний всіма присутніми на уроці вчителями, та директором або заступником директора з навчально-виховної роботи).
4. Відео-фрагмент (не менше 15 хвилин) **залікового (відкритого) уроку**, проведеного практикантом під час практики (завантажити відео на гугл-диск і надати доступ до нього керівнику практики від кафедри або відео записати на диск та здати разом із звітною документацією з практики).

5. Розширений *план-конспект виховного заходу* з математики (підписаний студентом-практикантом та директором або заступником директора з виховної роботи).

Звіт за практику захищається (з диференційованою оцінкою) в присутності комісії, призначеної завідувачем відповідної кафедри. Захист відбувається протягом перших десяти днів після завершення практики. Оцінка за практику вноситься в відомість підсумкового контролю і в залікову книжку студента за підписами членів комісії.

Студент, який не виконав завдання практики, відрховується з університету.

7. Система оцінювання практики

Оцінювання студентів здійснюється на основі результатів їх роботи. Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал педагогічної практики, виконання якого перевіряється під час етапів контролю.

Оцінювання знань та діяльності студентів під час проходження практики здійснюється за 100-бальною шкалою за таким розподілом балів:

- 1) щоденник проходження практики та звіт (7 балів та 3 бали відповідно),
- 2) оцінка проведення залікового уроку (кожен по 5 балів), $\max=30$ балів,
- 3) план-конспект залікового уроку (кожен по 3 бали), $\max=18$ балів,
- 4) оцінка проведення виховного заходу (5 балів),
- 5) план-конспект виховного заходу (3 бали),
- 6) характеристика роботи студента-практиканта, як вчителя (5 балів),
- 7) характеристика роботи студента-практиканта, як класного керівника (5 балів),
- 8) оцінка написання характеристик на учня та клас (по 2 бали), $\max=4$ бали,
- 9) захист практики на засіданні відповідної комісії (20 балів).

Максимальна кількість балів у кожному вищевказаному пункті виставляється у випадку повного та якісного виконання вимог.

Оцінка «відмінно» – А (90-100 балів) – виставляється у випадку, коли всі завдання педагогічної практики студентом-практикантом виконано в повному обсязі, виявлено його вміння застосовувати і творчо використовувати різні педагогічні та методичні відомості, пов'язані з особливостями педагогічної діяльності в ЗО. Студент зумів побудувати доброзичливі стосунки з учнями та колегами-вчителями; вмів аналізувати освітній процес, проводить науково-педагогічні дослідження за різними методиками. Під час практики він демонстрував активність та ініціативність в процесі підготовки та проведенні уроків виховних заходів. Всі залікові уроки та виховний захід оцінено вчителем математики/інформатики та класним керівником на оцінку «відмінно». У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження педагогічної практики. Звітну документацію з практики оформлено вчасно та якісно і подано на кафедру у встановлений термін. Доповідь студента під час захисту педагогічної практики є чіткою та впевненою, він дає правильні та чіткі відповіді на всі поставлені запитання, пра-

вильно аргументує кожну відповідь.

Оцінка «добре» – В (80-89 балів) – виставляється у випадку, якщо завдання, передбачені програмою практики, виконані правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння (на конструктивному рівні) застосовувати педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями діяльності в ЗО. Звітну документацію з практики оформлено вчасно та якісно (з невеликими зауваженнями) та подано на кафедру у встановлений термін. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики. Всі залікові уроки та виховний захід оцінено вчителем математики/інформатики та класним керівником на оцінку «добре» та/або «відмінно». Доповідь студента під час захисту практики є впевненою, він дає правильні відповіді на всі поставлені запитання, проте не завжди впевнений в аргументації, або не завжди коректно формулює власні міркування.

Оцінка «добре» – С (70–79 балів) – виставляється, коли студент виконав завдання практики в повному обсязі. Проте в ході виконання цих завдань (зокрема, підготовка до занять, методика їх проведення) допускалися незначні помилки. Аналіз освітнього процесу здійснювався студентом недостатньо аргументовано. Під час проведення виховних заходів практикант виявив достатню старанність. Звітну документацію з практики оформлено вчасно та якісно проте з деякими зауваженнями. Документацію подано на кафедру у встановлений термін. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, можливо, з деякими помилками та неточностями у формулюваннях. Всі залікові уроки та виховний захід оцінено вчителем математики/інформатики та класним керівником на оцінку «добре». Доповідь студента під час захисту педагогічної практики є впевненою, проте він допускає неточності у відповідях на поставлені запитання, не завжди може чітко та в повній мірі обґрунтувати відповідь на питання щодо відвіданих/проведених/залікових уроків та виховних заходів.

Оцінка «задовільно» – D (60-69 балів) – виставляється, якщо завдання практики виконано не в повному обсязі. В ході виконання завдань допускалися помилки. Методи проведення занять та форми проведення виховних заходів обиралися недостатньо обґрунтовано. Звітну документацію оформлено з помилками. Щоденник оформлено не зовсім акуратно. Всі залікові уроки та виховний захід оцінено вчителем математики/інформатики та класним керівником на оцінку «задовільно» та/або «добре». Під час захисту доповідь студента за змістом педагогічної практики є нечіткою або неповною, містить незначні неточності, студент намагається дати відповідь на поставлені (додаткові) запитання.

Оцінка «задовільно» – E (50–59 балів) – виставляється, якщо завдання практики виконано не в повному обсязі та з неточностями. Звітну документацію оформлено з помилками. У щоденнику відсутні окремі записи. Всі залікові уроки та виховний захід оцінено вчителем математики/інформатики та класним керівником на оцінку «задовільно». Під час захисту практики доповідь студента щодо педагогічної практики є невпевненою, містить неточності та/або помилки, студент не може відповісти на (додаткові) питання щодо практики, неспроможний відповісти на питання щодо завдань практики тощо.

Оцінка «незадовільно» – Fx (35–49 балів) – виставляється, якщо під час практики ви-

явлено проблеми встановлення контакту студента-практиканта з колективом та учнями бази практики, не сформовані вміння проводити відповідні види педагогічної діяльності. Звітна документація оформлена з суттєвими помилками. Відсутній щоденник практики, дана негативна характеристика з ЗО. Документацію на кафедру подано зі значним запізненням. Під час захисту практики доповідь студента щодо педагогічної практики є невпевненою, містить суттєві помилки, студент не може відповісти на питання щодо організації та проведення практики, щодо завдань педагогічної практики тощо.

Оцінка «незадовільно» – F (1–34 балів) – виставляється у випадку, коли студент не виконав запланованих завдань практики та виявив повну невідповідність до практичної діяльності. Звітна документація відсутня. Під час захисту практики студент неспроможний відповісти на питання щодо практики.

8. Рекомендована література

8.1. Основна

1. Положення про проведення практики студентів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (затверджене Вченою радою ЧНУ імені Юрія Федьковича 31 серпня 2020 року, протокол № 7)
URL : [Збірник нормативних документів ЧНУ_2021.pdf - Google Диск](#) (ст. 113)
2. Практична підготовка студентів-магістрів спеціальності 014.04 – Середня освіта (Математика): Методичні вказівки / Укл.: Колісник Р.С., Мартинюк О.В., Сікора В.С.– Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2022. – 52 с.

8.2. Допоміжна

3. Башкір О.І. Місце портфоліо в системі контролю знань студентів. Педагогіка та психологія. – Харків, 2015. Вип. 47.– С. 54-61.
4. Башкір О.І. Роль педагогіки в системі підготовки майбутніх учителів нової української школи. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах.– Запоріжжя: КПУ, 2018. – Вип. 60.– С. 12-17.
5. Васильєва С. О. Професійний статус учителя як різновид соціального статусу // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах, 2014. – Вип. 35.– С. 399-408.
URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2014_35_58
6. Житарюк І.В. Елементарна математика і методика викладання математики. Конспект лекцій. Ч. 1. Вибрані питання елементарної математики: Навч. посібник. 2-ге вид., випр. і доп. / Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів: *Лист Міністерства освіти і науки України* № 1/11-6454 від 30.04.2014 року. Київ: Людмила, 2019. 448 с.
7. Житарюк І.В. Елементарна математика і методика викладання математики. Конспект лекцій. Ч. 2. Загальні питання методики навчання математики. Вид. 2-ге, стереотипне. Київ: Людмила, 2022. – 416 с.
8. Золотухіна С. Т. Поняття про педагогічну майстерність. Педагогічна майстерність учителя: навчальний посібник.– Харків: ОВС, 2005.– С. 57-62.
9. Лозова В. І., Троцько А. В. Теоретичні основи виховання і навчання: навч. посіб. для студентів пед. навч. закладів.– Харків, 2002.– 400 с.

10. Навчальна, педагогічна та переддипломна практики: Методичні вказівки для студентів спеціальності 080101 – Математика / Укл.: Петришин Р.І., Сікора В.С.– Чернівці: Рута, 2005. – 37 с.
11. Наскрізна педагогічна практика: навч.-метод. посіб. / за ред. А. А. Сбруєвої.– Суми, 2016.– 324 с.
12. Петришин Р.І., Житарюк І.В., Мартинюк О.В., Колісник Р.С. Технології викладання математики у закладах освіти. Конспект лекцій. Навчальний посібник. Київ: Видавництво «Людмила», 2022. – 632 с.
13. Петришин Р.І., Житарюк І.В., Колісник, Р.С. Математика для випускників ЗЗСО. Частина 1. Числа. Вирази. Повторювальний курс: навч. посібник. – 2-ге вид. випр. і доп. Київ: Людмила, 2021. – 448 с.
14. Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти: Затв. наказом МОНУ від 06.09.2000 № 434 та зареєстр. в Міністерстві юстиції України 26.09.2000 за № 659/4880.
URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0659-00>
15. Положення про навчальні кабінети загальноосвітніх навчальних закладів: затв. наказом МОНУ від 20.07.2004 № 601 та зареєстр. в Міністерстві юстиції України 09.09.2004 за № 1121/9720.
URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1121-04>
16. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України: затв. наказом МОНУ від 08.04.93. № 93 та зареєстр. в Міністерстві юстиції України 30.04.93 за № 35. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>
17. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII.
URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

8.3. Інформаційні ресурси

18. Офіційний сайт факультету математики та інформатики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича <http://fmi.org.ua/>
19. Сайт наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича <http://www.library.chnu.edu.ua/>
20. Віртуальна математична бібліотека <http://euclid.math.fsu.edu/Science/math.html>